

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2015/12
Karar Sayısı : 2015/15
Karar Tarihi : 18.2.2015
R.G. Tarih-Sayı : Tebliğ edildi

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Şarkışla Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 21.6.1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu'na, 10.12.2014 tarihli ve 6582 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle eklenen geçici 52. maddenin beşinci fıkrasında yer alan "*Bu madde hükümlerinden yararlanan yükümlüler hakkında...*" ibaresinin Anayasa'nın 10. maddesine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

Celp döneminde sevke tabi olduğu hâlde katılmayarak bakaya kalan sanık hakkında 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun 63. maddesinin birinci fıkrası uyarınca cezalandırılması istemiyle açılan kamu davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI

Kanun'un itiraz konusu ibareyi de içeren geçici 52. maddesi şöyledir:

"Geçici Madde 52- (Ek: 10/12/2014-6582/1 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte her ne sebeple olursa olsun henüz fiili askerlik hizmetine başlamamış ve 1 Ocak 1988 tarihinden (bu tarih dâhil) önce doğan 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu ile 1111 sayılı Askerlik Kanununa tabi yükümlüler; istekleri hâlinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde askerlik şubelerine veya yurt dışı temsilciliklerine başvurmaları ve 18.000 Türk lirası veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuruna göre ödeme tarihindeki karşılığı kadar konvertibl yabancı ülke parasını defaten ödemeleri şartıyla temel askerlik eğitimine tabi tutulmaksızın askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

Her ne sebeple olursa olsun daha önce bedelli veya dövizli askerlik hizmeti kapsamından çıkarılanlardan yaş şartını taşıyanlar, istekleri halinde birinci fıkra hükümlerinden yararlanırlar.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sağlık sebebiyle haklarında verilen askerliğe elverişli olmadıklarına dair kararlardan dolayı askerlik hizmetinden muaf tutulanlar da istekleri hâlinde yaş şartı aranmaksızın birinci fıkra hükümlerinden yararlanırlar.

Bu uygulama kapsamında ödenecek paralar, Savunma Sanayii Destekleme Fonu adına T.C. Ziraat Bankası, T. Halk Bankası ve T. Vakıflar Bankasında açılacak hesaba yatırılır.

Bu madde hükümlerinden yararlanan yükümlüler hakkında saklı, yoklama kaçağı ve bakayadan dolayı idari ve adli soruşturma ve kovuşturma yapılmaz, başlatılmış olanlar sona erdirilir ve bu suçlara ilişkin kesinleşmiş idari para cezaları tahsil edilmez.

Bedelin ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Millî Savunma Bakanlığınca belirlenir."

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, dava dosyası ve ekleri, Raportör Ümit DENİZ tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralı ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu davada uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

Kanun'un geçici 52. maddesinde, bedeli askerlik uygulamasından yararlanmaya ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Anılan maddenin birinci fıkrası uyarınca bedelli askerlikten faydalanmak için öncelikle her ne sebeple olursa olsun askerlik hizmetine fiilen başlamamış olmak gerekmektedir. Maddenin itiraz konusu ibarenin de yer aldığı beşinci fıkrası uyarınca bedelli askerlik uygulamasından faydalanan yükümlüler hakkında; saklı, yoklama kaçağı ve bakayadan dolayı açılan idari ve adli soruşturma ile kovuşturma yapılamayacak, başlatılmış olanlar sona erdirilecek, kesilmiş olan kesinleşmiş idari para cezaları ise tahsil edilmeyecektir.

İtiraz yoluna başvuran Mahkemede bakaya kalma suçundan yargılanan sanık, belirtilen kamu davası açılmadan önce askerlik görevini yapmak üzere birliğine sevk edilmiş ve fiili olarak askerlik hizmetine başlamıştır. Geçici 52. maddenin birinci fıkrası uyarınca Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihte fiili askerlik hizmetine başlamamış olma şartı bulunduğundan, bakılmakta olan davada sanık olarak yargılanan kişinin anılan birinci fıkra uyarınca bedelli askerlik uygulamasından yararlanabilmesi söz konusu değildir. Dolayısıyla, geçici 52. maddede düzenlenen bedelli askerlik hizmetinden yararlanamayacak olan sanık hakkında bakılmakta olan davada itiraz konusu ibare de uygulanmayacaktır. Bu nedenle, itiraz konusu ibare bakılmakta olan davada uygulanacak kural niteliğinde değildir.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu ibareye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

21.6.1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu'na, 10.12.2014 tarihli ve 6582 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle eklenen geçici 52. maddenin beşinci fıkrasında yer alan "*Bu madde hükümlerinden yararlanan yükümlüler hakkında.*" ibaresinin, itiraz başvurusunda bulunan

Esas Sayısı : 2015/12
Karar Sayısı : 2015/15

Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu ibareye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 18.2.2015 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Alparslan ALTAN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Nuri NECİPOĐLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Erdal TERCAN

Üye
Muammer TOPAL

Esas Sayısı : 2015/12
Karar Sayısı : 2015/15

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA